

TEIE VALIKUD MUUDAVAD PALJU. TARBIMISJUHEND

Vesi

Euroopas elades on lihtne unustada, et vesi on piiratud ressurss ja et paljudele inimestele teisel pool maakera ei ole see alati kättesaadav. Kuna meie veetarbimine mõjutab ka teisi, on meie kohustuseks kasutada seda otstarbekalt, näiteks eelistades vannile dušši, ja mitte raisata tooteid, mille valmistamisel on vett kasutatud. Kliimamuutuse tõttu ja mitte nii kauges tulevikus seisavad Euroopa suuremad osad ilmselt silmitsi veepuuduse ja kvaliteetse joogivee leidmise probleemiga.

Vann

Miks mitte kasutada vanni asemel dušši?

Peame harjuma mõttega, et vesi on piiratud ressurss. Peaaegu viiendik maailma rahvastikust elab veepuuduses ja veel poolt miljardit on ähvardamas tõsine veepuudus. Planeedi mageveevarudest piisab praeguse seitsmemiljardilise rahvastiku jaoks, kelle arv on küll tõusmas. Paraku on need varud ebaühtlaselt jaotunud ja liiga palju veest läheb lihtsalt raisku. Euroopas on üha rohkem piirkondi, mis kannatavad veepuuduse ja põua all. Seega on meie kohuseks kasutada vett oma kodus otstarbekamalt. Saame teha seda väikeste muudatustega oma harjumustes, näiteks eelistada vannile dušši. Vanni täitmine nõuab palju rohkem vett kui dušš. Igapäevane viieminutiline dušš vanni asemel säästab nädalas 400 liitrit vett ja kulutab palju vähem energiat. Kui peate vannis käima, ärge täitke seda üleliia, ja kui vesi on nii kuum, et peate seda külma veega parajaks tegema, raiskate nii vett kui ka energiat!

Vannivesi

Kas saaksite vannivett kellegagi jagada?

Kui otsustate vanni kasuks, siis arvatavasti sooviga nii ennast pesta kui ka lõõgastuda. Miks aga mitte lasta kellelgi teisel pärast teid vett kasutada? Täitke vann vaid poolenisti ja kontrollige vee temperatuuri, et te ei peaks hiljem kuuma või külma vett lisama.

TEIE VALIKUD MUUDAVALD PALJU. TARBIMISJUHEND

Šampoon

Olete te kunagi kaalunud rohelse šampooni ostmist?

Parima tulemuse nimel tuleb mõned šampoonid ja palsamid mitmeks minutiks juustesse jätta - ajaks, mil vesi lihtsalt niisama alla voolab. Püüdke osta juuksehooldusvahendeid, mida ei pea kuigi kauaks juustesse jätma. Alternatiivina võiksite osta orgaanilisi šampoone ja palsameid. Nende valmistamisel on kasutatud looduslikke koostisosi, mis kahjustavad palju vähem vee ökosüsteeme, kuhu need lõpuks välja jõuavad.

Kraan

Kas teie kraan tilgub?

Tilkuv kraan võib kulutada rohkem kui 100 liitrit vett kuus. Mõnikord ei ole vaja muud, kui veenduda, et kraan on korralikult kinni keeratud, aga kui tilkumine ei lakka, parandage kraan esimesel võimalusel.

Kraanivee hulk

Kas te ei avalda oma kraaniveele liiga suurt survet?

Kraanivee vooluhulk on 2–25 liitrit minutis, ent tavaliselt piisab vaid 10 liitrist minutis. Seda saab reguleerida, kui keerate kraani vähem lahti või ei jäta seda liiga kauaks voolama. Voolukiirust saab vähendada, kui kasutate säästunupuga segisteid ja dušipihusteid, paigaldate kraanile või dušile vooluvähendaja või kogu veesüsteemile surveventiili. Kraani lahti keerates mõelge sellele, kui palju energiat kulub, et heitvesi joomiskõlblikuks teha - seetõttu on parem kasutada ainult nii palju vett, kui vaja.

Vee temperatuur

Kas teie vesi on kasutamiseks liiga kuum?

Kui vesi on liiga kuum, tuleb selle parajaks tegemiseks külma vett juurde lisada. Aga veetemperatuuri saab vähendada ka boileri termostaadi abil. Ja kui peate veel kuumenemiseks voolata laskma, koguge kasutamata külm vesi kannu ning kasutage seda joomiseks või taimede kastmiseks. Isegi kui vee temperatuur on rahuldav, on siiski mõttekas kasutada kuumat vett võimalikult säästlikult, et hoida kokku kuumutamisele kuluvat energiat.

TEIE VALIKUD MUUDAVALD PALJU. TARBIMISJUHEND

Riided

Kas teie riietel oleks midagi selle vastu, kui te neid uuesti kannaksite?

Hügieeni eesmärgil on mõttekas pesta sokke ja aluspesu pärast igat kandmist. Aga džempreid või pikki pükse võib kanda mitu korda, enne kui neid pesta tuleks. Mida rohkem te riideid pesukordade vahel kannate, seda suurem on säästetud vee kogus.

pesupulber

Mida arvavad pesupulbrist jõed?

Riietepesul kasutatav pulber jõuab lõpuks jõgedesse ja merre. Mõned pesuvahendid sisaldavad anorgaanilisi toitaineid, näiteks fosfaate, mis võivad põhjustada vett reostavate vetikate kasvu. Kasutades vähem pesuvahendit, võite vähendada veevärgist ökosüsteemi sattuvate fosfaatide hulka. Kaaluge ka orgaaniliste pesuvahendite kasutamist, kuna nende looduslikud koostisained kahjustavad palju vähem vee ökosüsteeme, kuhu need lõpuks jõuavad.

Köögikraan

Miks mitte kosutada taimi klaasi veega?

Kui valate endale klaasi vett, aga ei joo kõike ära, ärge visake seda minema. Kasutage seda oma toataimede jaoks. Nad tänavad teid selle eest.

Kohvitass

Kas peate kannu uuesti täitma?

Ärge tühjendage ega täitke veekannu iga kord, kui vett keedate. Olemasolev vesi on taaskasutamiseks täiesti kõlblik. Kui kasutate kannus või potis ainult vajalikul hulgal vett, peate seda vähem keetma ning säästate energiat.

TEIE VALIKUD MUUDAVALD PALJU. TARBIMISJUHEND

Kraanikauss

Puhastage neid, aga hoidke neid rohelisena!

Kui tahate vee raiskamise lõpetada, on teil kasu väikestest nippidest. Näiteks ärge peske nõusid voolava vee all. Samuti pidage meeles, et kraanist voolava vee kogus võib olla väga erinev (2–25 liitrit minutis). Seega mõjutab teie veetarbimise hulka see, kui tihti te kraani lahti keerate ja kui kaua veel voolata lasete.

Kasutades pesukaussi või sulgedes kraanikaussi korgiga, võite vähendada veekulu üle 50%. Samuti tuleb silmas pidada ka seda, et kuum vee puhul läheb tarvis enam kui vett – olete kindlasti üllatunud, kui palju läheb maksma vee kuumutamiseks vajaminev energia. Kui teie vesi on liiga kuum, vaadake oma boileri termostaat üle. Täiesti võimalik, et piisab vaid selle reguleerimisest.

Nõudepesumasin

Kas teie nõudepesumasin on ikka tõhus?

Kui eelistate käsitsipesemisele nõudepesumasinat, ostke võimalikult energiasäästlik masin ning kasutage võimaluse korral säästurežiimi. See kasutab märkimisväärselt vähem vett kui tavaline režiim. Pange toidujäätmed kaussi (ja kasutage ära või kompostige!), aga ärge loputage nõusid enne nõudepesumasinasse panekut. Enamik nõudepesumasinaid on nii võimsad, et eelpesu ei ole vajalik. Samuti pidage meeles, et nõudepesumasinat ei tohiks pooltühjana kasutada. Oodake, kuni see on täidetud, ning ärge kasutage liiga palju pesupulbrit või -tablette. Mõelge fosfaatide kahjustavale toimele ning vetikate vohamisele jõgedes ja meredes.

Autovõtmed

Kas olete huvitatud oma veekasutuse vähendamisest?

Võite küll mõelda, et autot kodus pestes kulub vähem vett kui pesulas, tegelikkuses on aga asi hoopis vastupidi. Säästlik automatiseeritud autopesu kulutab tavaliselt vähem vett kui sama auto kodus pesemine. Kui aga siiski eelistate oma autot kodus pesta, ärge kasutage voolikut, sest see purskab minutis välja umbes 18 liitrit vett. Kasutage parem ämbrisse kogutud vihmavett. See on tõhus mis tahes auto puhul. Pidage ka meeles, autot ei pea iga nädal pesema – mõne auto puhul piisab vaid korrast aastas!

TEIE VALIKUD MUUDAVAD PALJU. TARBIMISJUHEND

puuviljad

Kas orgaanilised puu- ja köögiviljad on palju rohelisemad?

Orgaanilised puu- ja köögiviljad on kasvatatud jätkusuutlikult ning ilma putukamürkide ja muude kemikaalideta. Need on kasvanud pinnases, milles ei leidu kunstlikke putukamürke ega tehismulda. Salatilehe vahelt võite küll näkja leida, aga see on rohkem tõestuseks selle looduslikkusest. Eelistades orgaanilisi puu- ja köögivilju, hoiate kokku ka vett, kuna neid ei tule nii põhjalikult pesta kui keemiliselt töödelduid. Ning teie hoolikalt riivitud sidrunikoores ei leidu kübekestki vaha!

Aken

Pigistage vihmastest päevadest viimanegi tilk välja!

Taimede kastmine kraaniveega on sulaselge raiskamine, kui meil on aastaringselt kasutada tasuta vesi. Hoidke taimed seal, kus need saavad vihmavett, või jätke panged sinna, kuhu vesi katuselt või vihmaveetorudest voolab. Veel parem mõte on mahutada veetünn vihmaveetoru alla ja koguda piisavalt vett, et kasta aeda ja pesta ka terrass puhtaks. Taimed eelistavad juua vihmavett ja tänavad teid selle eest.

Lamp

Kuidas on vesi ja energia omavahel seotud?

Energia tootmisel on vaja ülisuurtes kogustes vett jõujaamade mahajahutamiseks. Kuigi vesi suunatakse pärast kasutamist jõgedesse tagasi, võib temperatuurivahe ja suur kogus negatiivselt ökosüsteeme mõjutada. Isegi kui elektrit toodetakse vee-energiast, sulgevad tammed jõed ning kalad ei jõua oma kudemisaladele. Aja jooksul võivad taolised takistused jõed välja suretada.

TEIE VALIKUD MUUDAVAD PALJU. TARBIMISJUHEND

Dušš

Kas teie dušš kestab kauem kui teie lemmiklaul?

Kasutame kodus iga päev palju vett, aga kui palju sellest on tõesti hädavajalik? Vesi on piiratud ressurss ja veepuudus kimbutab paljusid maailma paikkondi, sh mõnda Euroopa piirkonda. Teie saate omalt poolt kaasa aidata selle väärtusliku vara säilimisele. Euroopas kulub palju vett hommikudušile, mis aga ei ole alati nii tõhus, kui arvata võiks. Näiteks survedušid võivad viie minutiga kulutada rohkem vett kui ääreni täis vann. Duši tõhusamaks kasutamiseks on mitu viisi. Šampooni või dušigeeli kasutamise ajaks võib vee kinni keerata. Teiseks võib vähendada duši all oleku aega. Kaaluda võib dušitaimeri soetamist ja surveduši asendamist säästlikuma variandiga.

WC

Kas teie WC on nutikam, kui te arvate?

Kahesüsteemse loputusmehhanismiga saab vedelikku ja paberit alla lasta kiirloputusega, mis kasutab 70% vähem vett kui tavapärase loputusmehhanism. Kui teil seda veel ei ole, teadke, et selle paigaldamine on lihtne ja odav ning see töötab peaaegu kõigi tualettpottidega.

Kraanikauss

Kas voolav vesi on lihtsalt raiskamine?

Hammaste pesemine võtab aega umbes kaks minutit, aga kui lasete sel ajal veel voolata, raiskate sellega vett. Laske veel voolata vaid siis, kui peate oma hambaharja loputama. Sama kehtib ka raseerimise kohta. Täitke parem kraanikauss poolenisti veega selle asemel, et veel kogu aeg voolata lasta.

pesumasin

Kui mustus pole väga suur, sobib madal temperatuur

Pesumasinad tarbivad kodus majapidamises suurel hulgal vett, aga riideid saab ka tõhusamalt pesta. Enamikul moodsatest pesumasinatest on säästurežiim, mis kulutab tavalise režiimiga võrreldes vähem vett. Enamik tõhusatest pesumasinatest kasutab praegusel ajal ühe pesu kohta koguni vähem kui 50 liitrit vett. Samuti on mõttekas pesta pesu madalamal temperatuuril, sest nii kulub vähem elektrit kui kuumemal temperatuuril (50 °C ja rohkem). Aga kui kasutate alati madalat temperatuuri, tehke aeg-ajalt ka kuumpesu, et masinat ja voolikuid puhtana hoida.

TEIE VALIKUD MUUDAVAD PALJU. TARBIMISJUHEND

Must pesu

Kas teie musta pesu hulka ei võiks veidi suurendada?

See on üsna selge, aga kui täidate kahe pesukorra ajal masina ainult poolikult, kasutate kaks korda rohkem vett, kui kasutaksite siis, kui oleksite sama pesukoguse mahutanud ühte pesemiskorda. Kui mõtlete ette, millal konkreetset riideeset vajate, ei ole vaja seda pesta siis, kui rohkem musta pesu pole.

rohukapp

Kuhu teie ravimid lõpuks välja jõuavad?

Ravimid on eluliselt olulised, aga tänapäeval kaldutakse neid üle kasutama. Probleem on selles, et pärast keha läbimist reostavad neis sisalduvad kemikaalid vett, millesse nad lõpuks satuvad. Seega püüdke neid võimalikult vähe kasutada. Kõrvaldage kasutamata ravimid alati vastutustundlikult, viies need tagasi apteeki. Ärge loputage neid WC-potist alla ega visake prügi sekka, sest nii satuvad nad ikkagi vette.

Rätikud

Kui puhas on teie rätik?

Rätik on puhta naha kuivatamiseks ja see ei määrdi, vaid saab märjaks. Seetõttu saate rätikuid kasutada mitu korda, enne kui neid pesta tuleks. Kuna tänapäeval on paljudes hotellides võimalus kasutada oma rätikuid korduvalt, ei maksa neid vannitoa põrandale vedelema jätta, sest see on märk sellest, et tahate uusi saada.

Mänguauto

Kas olete huvitatud oma veekasutuse vähendamisest?

Mänguautot on lihtne pesta, aga mida te teate oma päris auto pesemise parimatest võimalustest? Võite küll mõelda, et autot kodus pestes kulub vähem vett kui pesulas, tegelikkuses on aga asi hoopis vastupidi. Säästlik automatiseeritud autopesu kulutab tavaliselt vähem vett kui sama auto kodus pesemine. Kui eelistate oma autot kodus pesta, ärge kasutage voolikut, sest see purskab minutis välja umbes 18 liitrit vett. Kasutage parem ämbrisse kogutud vihmavett. See on tõhus mis tahes auto puhul. Pidage ka meeles, autot ei pea iga nädal pesema - mõne auto puhul piisab vaid korrast aastas!

TEIE VALIKUD MUUDAVAD PALJU. TARBIMISJUHEND

Nõudepesuvahend

Miks ei võiks puhastusvahendid eemaldada vaid rasva ja mustust?

Kõik pesu-, puhastus- ja desinfektsioonivahendid jõuavad heitveega jõgedesse, järvedesse ja ookeanidesse. Mõned neist sisaldavad anorgaanilisi toitaineid, mis rikastavad veekogusid ja panevad vetikad vohama. Kui need lõpuks lagunevad, võtavad nad veest hapnikku, mille tulemusena surevad merepõhjas paljud elusorganismid. Saate vältida olemast osa probleemist, kasutades orgaanilisi pesuvahendeid. Otsige teisigi rohelise koristamise nippe – vanemad inimesed võivad nõu anda selle kohta, kuidas säästa raha JA loodust. Tööpinna, kangad ja põrandad tänavad teid õrnema hoolduse eest ja tualettpoti, kraanikausi või äravoolutoru ummistuse kõrvaldamiseks kasutage parem vaakumpumpa. See toimib sama hästi kui söövitav puhasti ning samuti on teil väiksem risk kahjustada ennast - ning ka keskkonda.